Jan Bove
Jan Bove ruilde zijn verbeterd roodbonten in voor kruislingen om meer rendement te krijgen. Hij is van plan een nieuwe stal te bouwen voor 150 zoogkoeien.

Bedrijfsactiviteiten:	**vleesveehouderij, loonwerkbedrijf, IT-bedrijf**
Rundveeras:	**kruislingen blonde/charolais**
Aantal stuks:	**25**
Aantal kalvingen:	**25**

Jan Bove uit Wapse ruilt verbeterd roodbonten in voor kruislingdieren

Vleesveehouder moet meer rekenen

Hij verdient zijn geld in de IT, maar bouwt ook aan een succesvol loonwerkbedrijf en een vleesveehouderij. Een winstgevend bedrijf, geen hobbybedrijf, is het doel van Jan Bove. 'Het ras is niet heilig, rendement wel en dan zijn kruislingen de beste keuze.'

tekst **Alice Booij**

'Het kalf lag er vanmorgen zo achter.' Een medewerkster van Jan Bove vertelt opgetogen over het nieuwe leven dat zich vanzelf meldde in de vleesveestal in het Drentse Wapse. 'Het gaat nu allemaal zo soepel, we willen niet meer terug', aldus de 54-jarige Bove.
Bove doelt op de omschakeling die het bedrijf de afgelopen maanden maakte van verbeterdroodbontkoeien naar kruislingdieren. 'We hadden bijna honderd procent keizersneden, maar mijn medewerkers waren vaak zenuwachtig of het allemaal wel goed zou gaan.' En ook na de kalving was er de stress. 'We hebben kalveren van 75 kilo gehad, koeien die alsnog de baarmoeder eruit gooien of ontstekingen kregen aan de wond. Het bleef tobben.'

500 euro per keizersnede

Bove houdt sinds twee jaar vleesvee, maar zijn belangrijkste werk bestaat uit het managen van het IT-bedrijf en de loonwerktak. Hij stuurt zo'n 35 medewerkers aan. De zorg voor zijn veestapel van ongeveer 25 dieren is dan ook vooral in handen van zijn personeel. 'Door te werken met vreemd personeel kostte een keizersnede wel 500 euro. Er was veel tijd nodig voor de controle voor het kalven. Tijdens de keizersnede zijn ook twee mensen nodig en de nazorg vraagt ook weer uren.' De meerkosten maken de meeropbrengsten niet goed. '0,30 euro per kilo geslacht meeropbrengst voor het luxere vlees maakt de extra kosten voor de keizersnede niet goed.'
De verbeterd roodbonten verlaten daarom stukje bij beetje de stal en maken plaats voor charolaiskruislingen. Door de charolais te kruisen met een Belgisch-witblauw- of een blonde d'Aquitainestier wil Bove de vleeskwaliteit verbeteren. 'Zo brengen we meer fijnheid in het dier. De charolais is toch grover in het bot. Bovendien zal de classificatie veel beter zijn. Een 75 procent kruislingdier is niet zoveel minder dan een dikbil.'

Eigen ras ontwikkelen

De eerste vaarzen die gekalfd hebben, stemmen tot tevredenheid. De dieren zijn groter, langer en hebben meer capaciteit dan de verbeterd roodbonten. 'Ze wegen op 20 maanden leeftijd al 550 kilo. Een verbeterd roodbonte haalt dat gewicht op 24 maanden.'
Als pink worden de kruislingen gepaard met een blonde d'Aquitainestier. Die geeft lichtere kalveren. Daarna kan de vaars uitzwaren en met een groter geboortekanaal krijgt een Belgisch-witblauwstier bij de volgende paring een kans. 'Ik probeer met een kruisingsschema te streven naar 50 tot 75 procent charolais/blonde- of charolais/witblauwdieren die vanzelf kalven. Volgens mij is dit de snelste en meest effectieve weg naar natuurlijk kalven. Met de kruislingen hoop ik op termijn een eigen ras te ontwikkelen.'
Deze koeien kunnen gemakkelijk zeven keer kalven, denkt Bove. 'En zo kun je de opfokkosten ook uitsmeren over veel meer kalveren, ook al brengt een koe aan het eind niet veel geld meer op.'
Het traject dat de verbeterd roodbonten ingaan om de keizersneden te verminderen is volgens Bove een lange weg. 'Het gaat jaren duren om de juiste bloedlijnen te selecteren.'

Blijven rekenen

Ondanks de nog kleine hoeveelheid dieren wil Bove absoluut niets weten van een hobby. 'Het moet geld opleveren', aldus de zakenman. En dat doet het volgens hem ook. 'Wij rekenen, altijd. Veel vleesveehouders rekenen niet, maar doen veel op emotie. De sector moet meer professionaliseren.' Want de toekomst is goed, denkt de vleesveehouder. 'Mensen eten steeds meer vlees en hebben ook wat over voor goede kwaliteit.'
Daarbij worden wildwestpraktijken uit het buitenland steeds minder geaccepteerd. 'Dat ze in Argentinië een karkas in tweeën zagen met een kettingzaag pikt de consument niet. Er is dus markt voor een goed stuk eerlijk geproduceerd en gecontroleerd Nederlands rundvlees.'

De voermengwagen kan ook het stro verdelen in de stal

Nieuwe stal

En daarom zijn er plannen voor vergroting van de vleesveetak. Dit jaar wil Bove een stal bouwen voor honderdvijftig zoogkoeien. 'Een heel simpele systeemstal', geeft hij aan. Een standaard loodsmodel waarbij de hokken vijf meter breed en tien meter diep zijn en elk hok ruimte voor zeven koeien met kalveren biedt.
Voor in de stal komen eenlingboxen waar kalvende koeien en stieren gehuisvest worden. De vloer in de hele stal is vlak en het voerpad is zo'n twaalf centimeter hoger. 'Met de voermengwagen/hakselaar brengen we nieuw stro achter in de stal. Zo ontstaat er een soort kleine helling waardoor de dieren de mest automatisch richting voerhek trappen.' Twee tot drie keer per week gaan de hekken dicht en kan er vijf meter achter het voerhek schoongeschoven worden. 'Twee keer per jaar mesten we de stallen helemaal uit.'
De simpelheid van de stal zorgt voor relatief lage bouwkosten. 'Die komen uit op zo'n 500.000 euro.' Daarnaast is het gebouw multifunctioneel. 'Ik kan er ook machines inzetten.' Eén medewerker kan zich dan fulltime op de koeien richten. 'Dan houden we nog 50.000 euro op jaarbasis over.'
Ondanks het enthousiasme over het rendement van de kruislingen geeft Bove aan dat de verbeterd roodbonte wel blijft trekken. 'Het zijn heel gemakkelijke koeien; ze leveren fantastisch fijn vlees en ik vind ze nog steeds prachtig om te zien.' Even is het stil. 'Misschien houd ik er toch nog wel een paar, omdat ze zo mooi zijn.' |

Het streven is een veestapel te fokken van 50 tot 75 procent charolais/blonde- of charolais/witblauwdieren